

TEKIJÄT

”Elämänuskon antaminen toiselle on sankariteko”

PÄLKÄNE

On syyskuun puoliväli. Uusi kouluvuosi on jo hyvällä alulla Pälkäneelläkin. Kostianvirran yhtenäiskoulun yläkoulun oppilaat kokivat tiistaina 13.9. erään kouluvuoden tärkeimmistä oppitunneista, kun Motoristit koulukiusaamista vastaan -yhdistyksen motoristeja saapui pyöriensä selässä Kostia-areenan pihaan, mistä jatkettiin kuuntelemaan **Ari Santaharjun** puhetta liikuntasaliin.

Miksi juuri motoristit? Santaharjun mukaan jokainen moottoripyöräilijä oppii enemmän tai myöhemmin elämänsä aikana, että elämässä kaikki on pienestä kiinni. Sana tai asia, jonka sanot tai teet toiselle, ja joka tuntuu itsestäsi mitättömältä, voi merkitä toiselle valtavasti.

Miksi koulukiusaamista, eli kouluväkivaltaa vastaan? Koska kiusaaminen ja väkivalta toista kohtaan on elämän tuhaamista. Se on sitä kiusailua, mutta myös kiusaajalle.

Jokainen koulun erilaisesta kodista

Pälkäneellä on peruskoulu- ja lukio-opetuksessa hieman alle 700 oppilasta vuoden 2021 Yhtenäiskouluselityksen mukaan. Tämä tarkoittaa myös sitä, että eri kouluihin lähdetään aamuisin hyvin monenlaisista kodeista, kuten missä tahansa muuallakin.

– Joissain kodeissa eletään kuin unelmaa – on rahaa, hienoa talo ja hienot autot. Jos haluat rahaa tai harrastusvälineitä, se ei ole vanhemmillesi ongelma, ja elämä soljuu helposti eteenpäin. Kouluun lähtiesi sinulle vilkutetaan ja toivetaan hyvää koulupäivää. Sinä merkitset vanhemmillesi, Santaharju kuvailee puheessaan.

– Joku toinen taas on lähtenyt koulumatkalleen sellaisesta kodista, jossa ei ole ketään toivottamassa tsemppiä päivään. Hän saattaa myös tulla takaisin

tyhjän kotiin, eikä kukaan ole kiinnostunut hänen asioistaan. Tässä on tällaiselle oppilaalle kaikki – ei ole ketään.

– Joku taas on sulkenut aamulla, kenties jo liian pitkään, kotioven, jota ei haluaisi enää koskaan avata. Kotona voi olla taloudellisia ongelmia, sairautta ja alkoholismia. Voi vaatia nuorelta suuria voimia ylipäättäen jaksaa jatkaa elämistä ja olemista.

Mikäli kotiolt ovat vahingolliset, voi koulu olla tärkeä turvapaikka.

– Jollekulle tämänkin koulu saattaa olla ainoa suoja ja turva, joka hänellä on. Kiusaamalla toista oppilasta saatat viedä häntä tämän suojan ja turvan. Pidä omalta osaltasi huoli siitä, että koulu voi olla sellainen paikka, johon jokainen voi tulla turvallisin mielin, Santaharju kehotti.

Ole sinä hyvä tyyppi muille

Santaharjulla on menneisytydessään henkilökohtaista kosketuspintaa kiusaamiseen ja väkivaltaan. Äänessä oli siis henkilö, joka on myös itse kiusannut.

– Elämässäni on ollut kunnian ja arvoton vaihe, jolloin tein muille ihmisille pahaakin henkisesti ja fyysisesti. Minulle se oli ajanvietettä, johon ei ollut mitään muuta syytä. Opettajat ja valmentajat tekivät parhaansa, että olisin ymmärtänyt lopettaa, mutta sillä ei ollut minulle merkitystä. Te, jotka olette samassa tilanteessa, ymmärrätte, mistä puhun.

Santaharju kuvailee tilanteen, jossa toinen hänen koulunsa oppilas tervehti häntä. Hän lähti kävelemään oppilasta kohti – oppilas vain seisoi rauhallisesti paikallaan, vaikka tiesi, mitä tuleman piti. Santaharju löi häntä ilman syytä kasvoihin niin, että häntä sattui. Santaharjun käden iho rikkoutui, ja hän lähti koulun vessoihin pesemään kättään.

– Katsoin peiliin. Tuntuu

siltä, että näkisin itseni ensimmäistä kertaa. Tunsin totaalista kyllästymistä itseäni ja elämäni kohtaan. Kysyin itseltäni, tällainenko olen? Lyön ihmistä, joka ei halua minulle pahaakaan, eikä tapella. Itseholveksuntaan, jota tunsin, ei löydy sanoja. Kiusaaminen ja väkivalta loppui kohdallani siihen.

Nykyään täyskäännöksen tehnyt Santaharju kehottaa muita aivan päinvastaiseen käytökseen.

– Sinun ei tarvitse olla koulun paras oppilas ollaksesi hyvä tyyppi. Jos voit olla hyvä kaveri yhdellekin sellaiselle ihmiselle, joka tarvitsee tulevaisuudensuoraa, ole sellainen. On sankariteko antaa elämänsuoraa toiselle. Parhaan oppilaan sijasta voit olla paras tyyppi, ja sinut voidaan muistaa sellaisena vielä vuosienkin päästä.

Taikasanan kiusaamista vastaan

Yllätysvierailijana Kostianvirran yläkoululaisia ilahdutti Taikuri Luttinen, eli **Jarmo Luttinen**. Luttinen esitti taikuuden ja vertauskuvien kautta, millä tavalla kiusaaminen ja pahat sanat syövät ihmisestä onnellisuutta siten, että se voi lopulta kadota näkymättömiin.

– Koulukiusaaminen ei koskaan rajoitu ainoastaan kiusaamistilanteeseen, vaan vaikuttaa myös niin kiusaajaan kuin kiusatunkin mielialaan ja tulevaisuuteen. Lapset ja teini-ikäiset eivät vielä toimi analyttisesti, vaan usein vaiston ja tunteiden varassa. Aikuisten on puuttettava kiusaamisen juurisyyhyyn. Tähän Motoristit kiusaamista vastaan pyrkii. He vaikuttavat juuri kiusaajien ja kiusattujen tunnepuoleen, Luttinen kuvailee.

– Kiusatulle haluaisin sanoa, että niin vaikea kuin hänen on sitä varmasti ymmärtää joka hetki, niin vilka ei ole hänessä. Vaikka yrittäisit taipua muutettiin ja miellyttää muita, kiusaaminen tapahtuu jos on tapahtuakseen – koska se on sinusta

Ari Santaharjun mukaan yläasteikäiset eivät aina jaksaa keskittyä motoristien puheeseen, mutta Kostianvirran oppilaat kuuntelivat erinomaisesti. ”Se kertoo teistä hyvää”, Santaharju sanoo. Kuvassa motoristit Ari Santaharju (vasemmalla) ja Markus Urrila, sekä oppilaat Reino Haulivuori ja Nuutti Lindholm.

riippumatonta. Vika on aivan muualla. Jokainen ihminen on arvokas.

– Kiusaajalle haluan tähden, että ymmärrän kiusaamisen olevan usein hätähuuto. On kuitenkin huomattavasti hedelmällisempiä tapoja lievittää omaa paha oloa, kuin sen

siirtäminen muille. Kiusaajan ajattele usein olevansa koulunsa koskematon. Teoilla on kuitenkin aina seurauksia moneneen suuntaan, kuten tiedämme eräistä Suomessakin tapahtuneista peruuttamattomista teoista, kuten koulusurmista.

Taikuri Luttinen tietää myös taikasanoja, joilla voi saada ai-

kaan paljon hyvää. Näitä ovat esimerkiksi: ”Haluatko olla mun kanssa?”, ”Lähdetkö kahville?” ja ”Onpa sulla hienot kengät”.

Jokainen oppilas voi keksiä näitä positiivisia taikasanoja itse lisä.

MILLA ZUEV

Kiusatun pojan kirje hätkähdytti motoristeja

Motoristit koulukiusaamista vastaan MKKV ry:n tiedottaja **Marko Saarinen** kertoo yhdistyksen aloittaneen toimintansa kampanjana vuonna 2013, jolloin joukko motoristeja luki lehdestä kiusatun kahdeksanvuotiaan pojan avoimen kirjeen. Kirjeessä poika kertoi, ettei uskalla mennä kouluun.

Motoristit halusivat yhdistää moottoripyöräilyn ja hyväntekeväisyyden. He keksivät ajaa moottoripyörillä kouluihin

kertomaan, etteivät hyväksy koulukiusaamista. Toiminta on vapaaehtoistoimintaa, ja kaikki moottoripyöräilijät ajavat kouluihin omalla rahallaan ja kustantavat omat polttoaineensa.

Motoristeilla on kouluvierailuja ympäri Suomen.

– Olemme vierailleet nyt 306 koululla aina Inkoosta Nuorgamiin asti, joten toimintamme on koko Suomen kattavaa. Vierailumme on otettu aina hyvin positiivisesti vas-

taan, ja meitä on suorastaan kärsimättömästi odotettu käymään. Tapahtumamme ovat mukava piristys koulun arkeen, Saarinen kertoo.

Motoristien vierailuilla on myös todella positiivinen vaikutus koulukiusaamisen ehkäisemiseen. Saarinen mukaan Motoristit koulukiusaamista vastaan saa jatkuvasti palautetta, että heidän vierailullaan on ollut positiivinen ja puhdistava vaikutus koulun

ilmapiiriin.

– Vaikka vierailumme kesto on vain puoliosta tuntia, jätämme jälkeemme työkaluja, joilla opettajat voivat ottaa aiheen uudelleen esiin esimerkiksi ryhmätöiden ja moottoripyöräilyn piirtämisen muodossa.

Motoristeihin kuuluu niin nuoria kuin varttuneempia ihmisiä, naisia ja miehiä, ja ihmisiä erilaisista elämäntilanteista. Kaikki myös ajavat

omilla, erilaisilla moottoripyörillään. Silti kaikki mahuvat joukkoon mukaan.

– Haluamme viestittää kouluille, että motoristit ovat keskenään kavereita, emmekä me kiusaa toisiamme siksi, että jollakulla on erilainen pratka. Näin kouluissakin pitäisi olla!

– Motoristeja yhdistää meidän tapamme tehdä hyvää ja tärkeää vapaaehtoistyötä konkreettisesti tavalla.

Kuulen usein motoristien sanovan, että jos yhdenkin lapsen kiusaaminen loppuu vierailumme ansiosta, ei käynnimme ole ollut turha, Saarinen päättää.

Motoristit koulukiusaamista vastaan voi kutsua kouluvierailulle mkkv.fi -verkkosivuilta löytyvällä ”tapahtuman järjestäminen”-kaavakkeella. Tätä kautta koulut pääsevät odottamaan omaa vuoroaan.